

REGYZÉKE

V Á N gőzmalom... készítményeinek... raktárában.

ausztriai értékek... és engedély nélkül... ákkal együtt.

Table with 2 columns: item name and price. Includes items like '100 kiló', '21.', '20.', '19.60', etc.

NI-FÉLE... SHÜBLER... legújabb... SAVANYU-KÚT

Asztali-és üdítő ital... Asztali-és üdítő ital, gégegyomor-és hólyag hurutnál.

Mattoni's Giesshübler... legújabb... MATTONI'S GIESSHÜBLER

50 krig... a mellett kitűnő... a nagyszerű... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

EMET... berendeztem, a... a kizárólagos...

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évre... Fél évre... Negyed évre... Egyes szám 5 kr.

Hirdetési díj: Négy hasábos... Hirdetési díj... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

Csak aludtak.

(Dr. B.) Azt hihette bárki s nagyon méltán, hogy a főrendiház talán már félig halt, mert működése nem állott egyébből, mint a képviselőház fejbőlintóit megszavazott törvényzikket elfogadattai azon 10—20 tag által, kik merő unalomból vagy kíváncsiságból benéztek a mumiák közé, vagyis a muzeumi diszterembe.

Tegnap bebizonyult, hogy a főrendek csak aludtak, de félig sem haltak meg.

A tegnapi gyűlés és esemény nevezetessége újra a főrendieket s azok, kik rég el mondták főbottok a bucsuztatót, ma meglepve nézik azt az eredményt, mely egész országszerte méltó feltűnést keltett.

A keresztények és zsidók közt köntendő házasságról szóló törvényjavaslat, melyet a képviselőház 72 szótöbbséggel fogadott el, a főrendeknél 6 szavazattal bukott meg.

Fényes volt a harc, melyet a főrendiház túlnyomó többsége a kormány ellen folytatott, oly fényes, minőt igazán nem láttunk és nem hallottunk sem az egyik, sem a másik házban az újabb... alkott mányos időszak alatt.

A biboros főpapok szállottak először a küzdelem terébe. Megjelent legelsőben is maga a kath. klérus feje Simon hercegprímás, ki merészen támadta meg a javaslatot s társadalmi bölcsészeti eszméjével nagy részt ütött a javaslaton.

Elmondta, hogy nem remél semmit a javaslatból, mert szavaival élve bár magában a törvényjavaslat azt helyezi kiállításba, hogy az izraelita nép a keresztény társadalomba be fog olvadni, legyen szabad nekem két évezred történetére hivatkozva, megjegyezni, hogy a beolvadás bekövetkezni nem fog, épen azért nem fog, mert a társadalom keresztény, ő pedig a zsidóság.

És ha az a történelmi botrány előállna, hogy a társadalom megszűnne keresztény lenni, akkor ez a társadalom feloszlik és nem lesz mi beolvadjan a zsidóság. És ha ez megtörténik, az izraelitáknak szívós ragaszkodásuk a valláshoz és fajelszigetelőségük mellett ők törhetetlenül állván a maguk állapotában, az így feloszlott, de már nem keresztény társadalom vagy rabszolgája, vagy üldözöje lesz a másiknak.

Nem olvadt be a pogányoknál, nem olvadt be ideig a keresztényeknél, ezután sem fog beolvadni. Egyes beolvadások eddig is történtek, t. i. az által, hogy a keresztény hitre áttértek, de ez a beolvadás az ő ügyeiket intező köröknek s embereknek nem tetszik.

1880-ban az »Archivé israelite« a francia hívő izraelitáknak közlönye fájdalmasan megjegyezte: »Crémieux minden gyermekét megkereszteltette. Ki van a Fould, Worms, Halevi, Ratisborne, Romilli gazdag zsidó családokból, a ki még zsidó valláson van? Különös, hogy 50 esztendő óta majdnem minden gazdag izraelita család a keresztény hitre áttér. Ez a beolvadás eddig is meg volt, ez a beolvadás egyeseknél ezután is lesz. De egy mód van, egyet képeznek magannak, mely módon a beolvadás meg fog történni. Csakhogy ehhez kettő kell, először az, hogy a keresztény szűnjék meg keresztény lenni, az izraelita szűnjék meg izraelita lenni. De erre mindkettő azt fogja mondani: az ár igen magas, az alku nemtelen.«

Ilyen szemlemben szóltak, a logika meggyőző erejével a kalocsai és egri érsekek, a szatmári püspök és a többiek is nyíltan kimérték mondani, hogy a kormány óriási tévedést követett el a javaslatával.

Báró Vay Miklós, a protestáns nagy férfiú, a kormány javaslatát védte, mint a mely a körülmények és viszonyok közt elég helyes arra nézve, hogy majd egykorra előkészítse a kötelező polgári házasságot. A többi szónokok kisebb-nagyobb

sikerrel, kevés tetszés mellett szónokoltak a kormány mellett.

Nem tartjuk szükségesnek itt bírálattal alá venni a magyar kath. főpapság álláspontjának helyességét, de lehetetlen elismeréssel nem lennünk azon magartatás iránt, mely daczára a kormány erőszéítésének, oly szigorú merevséggel tanusított. Törhetett volna, de meg nem hajlott.

A kormány érezte vereségét, de nem hitte, hogy bukni fog javaslata. Bizott főispánjaiban és a kegyeiért hízogó ifjú mágnásokban. Ostromolt, érvelt, ígérgetett... de végre is megbukott.

Még a fenyegetés sem maradt el, mert egy kormány által sugalmazott lap előre jelezte, hogy tudni fogja a kormány, mit kell tennie, akkor a főpapok és általában a főrendiház ellen, ha bukni fog a javaslat.

Ez sem használt. A kormány vereségét szenvedett; megbukott.

Nagy leczke ez rá nézve a jelenben, mely válságot jelent s nekünk újabb erő a küzdelemre, mert megerősít azon hitünkben, hogy a kormány elveszté nemcsak népszerűségét, de tekintélyét is.

A főrendiház csak aludott, de nem halt meg. Főlebredt s ébredése nagy csatlódás volt a kormányra.

Fog még Tisza nagyon sokat csalódni a közel jövőben.

Az újban. Khuen-Hedervary gr. b. megérkezése általában a legjobb benyomást szülté Zagrabbán. Az új b. b. tetterejét sokat remélnék. Beszéde, valamint nodora és rokon-szenves egyénisége mindenkit megnyert számára. Igen jó hatás: tett a polgármester kitűnő beszéde is, melyet szőszrint is közlünk s melynek jelentőségét Hoffmann hévveljes előadása még emelte: »Nagy-méltóság Uram! Kegyelmes b. ur! Horvát- és Szlavonország királyságok fővárosa első sorban részese abba a kiváló megtiszteltetésben, hogy Nagy-méltóságát a dicső horvát b. b. régi történelmi nevezetességek székén üdvözölhetik. Több mint ezer év óta tiszteli a horvát nemzet b. b. királyi helyettesét, politikai individualitása képviselőjét és az ország első méltóságát. A nemzet minden tekintetben tiszteli a b. b. és a b. b. tekintélyt, és őzi őt, mint saját szemefényét, s e tekintetben az ország fővárosa legelő halad. Ep ezért nagy-méltóságodat, mint horvát b. b. a kormányzására bizott tartományok fővárosában való megérkezése alkalmával Zagráb városában őszintén és hódolatteljesen a legszívveljesebb »Isten hozott!«-al üdvözölök!« Khuen-Hedervary gróf b. b. a bibornok-érsek palotájába szállt.

A nap eseménye. Lapunk tegnapi számának táviratában már volt szó azon fontos eseményről, hogy a főrendiház a keresztények és zsidók közt köntendő házasságról szóló javaslatot elvetette.

A szavazók száma 212 volt, elnök nem szavazott. Az ülés a legzajosabb volt, mely a főrendiházban valaha tartatott. Az egyes megfóliatkozott szónokokat a legzajosabb »elölki« kiáltásokkal bírták arra, hogy a szószárlól lemondjanak. A szavazás eredménye zajos, hosszas eljenzéssel fogadtatott, melyben a karzatok is részt vettek. A szavazás eredményéhez képest az elnök kijelenté, hogy a főrendek általánosságban nem fogadták el a kérdéses törvényjavaslatot, mely így visszaküldetik a képviselőházhöz, a szavazás eredményét tartalmazó jegyzőkönyv kíséretében, minden indokolás nélkül.

A szavazás nagy érdekű volt. A püspökök mind a javaslat ellen szavaztak; a főispánok: gr. Szapáry István s herceg Eszterházy kivételével, a kiknek szavazata eljenzéssel fogadtatott, a javaslat mellett szavaztak.

A javaslat ellen szavaztak: gr. Erdődy István, gr. Szapáry Géza (kinek szavazata eljenzéssel fogadtatott), gr. Károlyi Gyula és István, az összes Zichyek, Eszterházyak, Csekonics Endre gr., az összes Dessewffyék, gróf Széchenyi Antal, az összes Apponyiak, gróf Batthyány Elemér, Orczy Elek b., Révay Ferenc b. stb

A hiv. lapból. A hivatalos lapnak legközelebb megjelenő száma fogja közölni, hogy a király a budapesti kir. itelő táblához rendes bíráknak: Szabó László s dr. Horváth Dezső ugyanottani pótbírákat és dr. Szabó János budapesti törvényszéki bírót, pótbíráknak pedig: Ilyásevits Jenő szathmár-némethi bírót, Szemcsányi Jenő kassai törvényszéki bírót, Fodor kaposvári törvényszéki bírót és Say magyar-óvári járásbíróit nevezte ki. Tóth Lőrincz volt kuriai bíróknak kuria: tanácselnöke és Pásztényi János volt kir. táblai bírót, Szemcsányi Jenő kassai törvényszéki bírót, Fodor kaposvári törvényszéki bírót és Say magyar-óvári járásbíróit nevezte ki. Tóth Lőrincz volt kuriai bíróknak kuria: tanácselnöke és Pásztényi János volt kir. táblai bírót, Szemcsányi Jenő kassai törvényszéki bírót, Fodor kaposvári törvényszéki bírót és Say magyar-óvári járásbíróit nevezte ki. Tóth Lőrincz volt kuriai bíróknak kuria: tanácselnöke és Pásztényi János volt kir. táblai bírót, Szemcsányi Jenő kassai törvényszéki bírót, Fodor kaposvári törvényszéki bírót és Say magyar-óvári járásbíróit nevezte ki.

A pénzügyi közigazgatási bírósághoz kuriai bírói ranggal kinevezendő hat bíró iránt megfontolt a megegyezést, két tag a miniszteriumból, két tag a bírói karból és két tag a képviselőházból vétetett és pedig Marinovics és Hegedus Ferencz pénzügyminiszteri tanácsosok, Szekely József kir. táblai bíró és Móricz Lajos, a képviselő fivére, jelenleg szathmári törvényszéki elnök, (kinek helyére pedig Nyers Lajos, a kalocsai törvényszék elnöke fog jónni Szatmárra elnöknek), végül Dárday Sándor és Beniczky Gyula országgyűlési képviselők.

Háboru. Az egyiptomi csapatoknak Suakim mellett történt megsemmisítéséről szóló hír megerősítést nyer. Sennaarban fölkelés tört ki. A kairói osztrák-magyar konzul utasította a khariumi konzult, hogy az ott lakó hittérítőket és osztrák-magyar nemzetiségű lakosokat haladéktalanul elutasítsa a területéről. A londoni hírek megerősítik az egyiptomi csapatok teljes felkoncolását Suakimnál. 720 ember kivonult, hogy az ellenséget, mely ezúttal Suakim erődjeit lövöldözte, elkeresse; e csapatot Suakimtól 3 órányira 5000 lázadó körülvette s felkoncolta. A feketék vitélzül harcoltak, de a basibozukok cserben hagyták őket, s ez lett vesztök. Csak 45 ember menekült meg a vérfürdőből. A lázadás terjed. A dervisek felső Egyiptomban a szent háborúhirdetik.

Hajdumegye közigazgatási bizottságának ülése. — December 10. — Kálmán György alispáni helyettes tudatja, hogy a főispán ur ő méltga a városból sürgős ügyei intézése miatt eltávozná, az elnöki tisztet átveszi s a gyűlést megnyitja. Olvastatik az alispáni jelentés a múlt november hóról, mely szerint a személy és vagyonbiztonság jelentékenyebben megtámadva nem volt, csupán Hadházen történt november 11-én két, házkiassással elkövetett betöréses tolvajlás, lólopási eset is fordult elő, a nyomozás még eddig eredménytelen.

Tűzvész a múlt hóban volt Földesen 1, Egyeken 1, V. Percsen 1 eset, ezekről a jelentések a belügyminiszteriumhoz felterjesztettek. A hasznos háziállatok közt ragályos kórszerek korlátolt mérvben fordultak elő, lépfeben elhalt egy ló, 1 marha, vesztettség mutatkozott egy lónál, 1 sertésnél. A honvédelmi ügyben az ujonczozási előmunkálatok folyamabba tetettek. A gazdasági viszonyok kedvezők, a vetések jól mutatkoznak. A dohánybevéltás a megyére nézve folyó december 10-én vette kezdetét, ahoz megyei biztosul Papp Albert volt esendbiztos neveztetett ki.

A közmunka összeírások iránt intézkedés tetetett, a váltásig pénzek annyira folytak be, hogy 5000 frt gyűmölösözést végett takarekpénztárba tetetett. Több hidak kijavittatásának szükségéről jelentés érkezvén be, csak egyrészenek helyreállítási mára a f. december hóban, a többi pedig december folyamán eszközöltetik. A megyei közmunkaszabályzat 38 §-ának oda módosítása iránt, hogy a közmunkaváltás a hátralekötöttől né háromszoros, de egyszeres váltásig 6% késedelmi kamatokkal a közadók módjára követeltessek, — a közgyűlési határozat folytán a ulgu m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumhoz felirat intézetett. Felemlitetik, hogy állammen felezési állomásokul az 1884. évre felső helyen Bősörmény, Dörög, Nánás, Hadház, Szoboszló, B.

Ujváros, Egyek, Földes, Kaba, P. Ladány és Nádudvar jelöltettek ki.

A múlt nov. hóban Bősörmény, Hadház, és Szoboszló városokban fegyelmi ügyek nem voltak folyamabban, a többi városokból és jársokból ide vonatkozólag jeentések nem érkeztek. A házipénztár állása novemberben: Bevétel: 40,387 frt 81 kr. Kiadás: 36,329 frt 78 kr. Pénztári maradvány 4,058 frt 03 kr.

Az ügyforgalom novemberben volt: 1883. októberről atjött: 283 drb. Novemberben érkezett: 1163 drb. Együtt: 1446 drb. Elintéztetett: 1101 drb. Maradt hátrány: 345 drb., melyeknek jelentékeny része közgyűlés tárgyat képezi.

Közig. bizottsági ügyforgalom: az 1883. év kezdetétől november végéig érk. 1153 drb. Ebből elintéztetett: 1142 drb. Hátrány: 11 drb.

Az alispáni jelentés egyhangulag tudomásul vétetik s az alispán utján a sorozó járási biztosok felhivatnak, hogy az ujonczozási munkálatokat előkészítsék, a fegyelmi ügyekről jelentést nem tett városok és jársok jelentéseik beadására utasítatnak végül alispáni helyettesnek meghagyatik, hogy az 1883. évben érkezett és érkezendő ügydaraboknak az év végéig leendő feldolgozása iránt saját hatáskörében intézkedjen stb.

Ezután olvastatik a kir. ügyesség nov. havi jelentése, mely szerint a h.-bősörményi fiók fogház rabszolgáinak nov. hóban volt 86, ebből szaporodás 23, fogyás 25, rab létszám nov. végén 61, ebből férfi 54, nő 7. A múlt hóban bejelentetett 58 új büntény. A rabok eleimezéséért az állam fizetett 195 frt 47 krt, rabtartási költség térítmnykép befolyt 44 frt 12 kr. Fegyelmileg 2 rab lett megbüntetve. A jelentést tudomásul vétetik.

Dr. Varga Géza megyei főorvos nov. havi jeentése szerint az egészségi állapot a megye területén — B. Ujváros kivételével — kedvező volt. Járványosan lépett fel a vörheny B. Ujvárosban még a múlt október hóban, az óta más nöszébe nem ment át. E járvány megszüntetésére irányzott beavat intézkedések eredményre vezettek, a mennyiben a járvány betegülési esetei száma napról-napra csökken s alapos a remény, hogy e hó folytán szűni fog.

Difteritis Bősörményben, 5, Szováton és Szoboszlón 1—1 eset fordult elő. Báranyhalm P. Ladányban 10 eset volt, 3 halállal végződött. A halálozás a múlt havinál kisebb volt. nov. hóban a megyében meghalt 338 egyén, s így ezer lakosra 277. évi átlagban 33-24% esik. Ezen arány legrosszabb Ujvárosban, a hol 4-24, Dorogon 3-27, Szoboszlón 2-28 Bősörményben 2-22, Hadházon 2-00, Nánáson 1-85, legjobb a nádudvari járásban hol 1-82 % volt.

Szűfletés volt 482, tehát e hó folytán 144 fönti szaporulat. Rendkívüli halál eset volt 6, ebből 3 kötel által öngyilkosság, 1 malom zuzás, 1 gép zuzás, 1 megégés. A jelentés tudomásul vétetik s főorvos a járvány további folyamának figyelemmel tartására és kellő intézkedésekre utasítatik. stb. Kir. adófelügyelő Steinmussz Ferencz nov. havi jelentése szerint november hóban egyenes a d o 109,905 frt 68 kr. a múlt év nov. havi 110,776 „ 191 kr. e szerint a f. e. nov. havi 870 „ 541 kr. ral kevesebb. — Adó fizetési halasztás nem engedélyeztetett, házadó mentesség 14 esetben adatott. Az adó kivetés és behajtás körül akadályok nem fordultak elő. stb.

Pretinszky Pál kir. mérnök havi jelentése, mely szerint a debreczen fehértéplomi utuak M. Percs községben levő téglá áteresze rossz akaratu egyén által szándékosan megrongáltatott, az előljárást a kárt tevők kipuhatalására utasítatni kéri.

A jelentés szerint 1882. és 1883. évi közmunka váltásig tartozás a múlt nov. hóban befolyt összesen 2392 frt 28 kr. ebből bevezetett Nádudvar 447 frt 55 krt, Hadház 180 frtot, Bősörmény 44 frt 70 krt, M. Percs 500 frtot, Szová 214 frtot, Alsó-Józsa 100 frtot, Sámson 600 frtot, Szoboszló 79 frtot, P. Ladány 227 frtot. — A jelentés tudomásul vétetvén ahoz képest intézkedések tetetnek.

Gaal Mihály árvászeiki elnök előterjeszti a központi és vidéki árvászekek nov. havi ügyforgalmának kimutatásait. Az ülés vége déli 12 órakor.

Lakásviszonyaink. Könyves Tóth Kálmán.

(II.) Többször emlegetjük nagy Széchényinek eme sohaját: oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmeznünk, s mégis a társadalom nem védelmezi kellő eréllyel az ártatlan kicsinyeket. Nálunk a született gyermekek fele részé nem éri el ötödik élet. megdöbbentően nagy a gyermek halálozása. Százszor lelkre ötezer halott esik, mi talán Oroszországot kivéve, Európa egyetlen országában sem fordul elő. Ennek egyik főoka az egészségtelen lakás.

Faluhelyen még maiglan is, különösen a felföldön, a szegényebbek képmény nélkül építik viskóikat. A lakszoba negyedrészt ugynevezett boglyakemence foglalja el, mely lütszerű s kenyerüstésre használják. Ehez ragasztatik a kandalló, a fűzés és világítás helye. Itt szokták szántani a forgácsot is. Az apró jászágót sőt még a malacot is a szobában éltetik. A kemence körül szírtják a ruhát, a hordóra vert káposzta is ott savanyodik. Gondoljuk meg ehez a szoba gyakori fűstjét, a szellőztetés teljes mellőzését, a falak nedvszívó természetét: képzeltető a szobai lég egészségtelen volta. A földmives osztálynak vajmi kevés helyen van alka más szobája. Szeretik a szűk s keskeny helyiséget, mert ez nem igényel sok tüzelőt. Saját szememmel láttam, hogy egy 3 méternyi hosszú, két méternyi magas szobában nyolcz családtag lakott együtt. A szobának az ajtón kívül csak egyetlen nyílása volt, mert azt ablaknak csufolni nem lehetett s ez a nyílás is be volt tapasztva, nehogy a hideg betolakodjék. A szobákat ezredik család padolatja le. Ezt már nagyzórlásnak tartják. A földpadozatot megöntözik s a gyermek felmeztelenül ott guggol, s szivja a gözt s port tüdőjébe, szivja a gyilkoló mérget. A lakó s egyuttal házszoba közvetlen szomszédságban van a szemétdűlő, trágyagömb, sertés-teleől, istálló. S aztán még csodálkozunk, ha a váltóláz s egyéb járvány pusztít közöttök, hiszen oly sokat költenek orvosságra s erősítő pálinkára.

Rendkívül ártalmas ez nemzetgazdasági szempontból is. Panaszokodunk, hogy csekély a munkaerő, panaszokodunk az állam, hogy a sorozás egy-egy korosztályból évente mind-mind kevesebb marad benn s találják alkalmasul, — a statisztika, ez a rideg tudomány ujjal mutat a baj főokára, sürgeti a javítást, de azért a közegészségügyben sajtóalkálva haladunk előbbre. Helyesen sohajt föl egy tudós ekként: „nagyon sok emberi lakás nálunk nem egyéb, mint a temető és sírok előudvara, a hol az ember nemcsak hogy fájdalomtól menten nem élhet, de egyenesen a nyomor s betegségek miatt szenved el. A valóságos mérgek tisztességes anyagok, mert gyorsan ölnék s ezektől magunkat védhetjük, de a rossz táplálék s fertőzött levegő lassan öl s ki nem kerülhető.

S minő erkölcsi hátrány ered mindezekből? Az értelmi miveltég párhuzamban áll a lakosság egészségügyi viszonyival. A rossz lakásban, romlott légkörben nyomorgó ember távolabb áll a polgárosságtól, mint az, aki kényelmesen berendezett hájékban őrlhet az életnek. Az egészségtelen lakásban bűnbabona, tudatlanság otthon érzik magokat s ezt még az iskolai nevelés sem írhatja ki, mert ha a tanítvány elhagyja az iskola küszöbét, szennyes, ronda s erkölcsileg megmetyezett lakhelyen tölti ideje nagyobb részét, a legszebb képzettség is sokat veszít aránylagos értékből. Jellem és lelkület a házi nevelés eredménye s ha emberi lényünk e két fontos alkotórésze külsőleg s erkölcsileg rossz családi viszonyok következtében megsorbult, elromlik; az iskolában szerzett szellemi miveltég a jó eredmény helyett gonoszság ártalmas eszközevé fajul át.

Ez az elismorító kép nemcsak a szegé-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Milyen jó, ha az ember hegedülni tud.

(Kaland a színezéletről.)

Íta: Balázs Sándor.

Hejh! de szép idő is volt az az idő, a mikor én színezé voltam! Kilencz hónapig tartott csupán, de ez a kilencz hónap többet ér, mint a mostani eletemben kilencz esztendő. De többet érne kilenczszázal is, ha Mathuzsalem korral verne meg a sors.

Hejh! pedig mennyit koplaltam, mennyit nélkülöztem!

De föl se vettem s soha vidámabbnak s boldogabbnak nem éreztem magamat, mint abban a költői regényes, kalandos, változatos vándor életben!

Tizenkilencz éves voltam, — ez mindent megfejt. Az ég mindig kek volt számomra, a nap mindig ragyogó. Az életnek csak noszolygó arcját, csak derűjét ismertem, rideg komorságát még nem!

A rózsának csak illata és szinompája volt reám nézve, tövise nem. Az emberek olyan jók voltak, az asszonyok, a leányok olyan nyájasak, olyan barátságosak, a szerelem olyan hű, olyan feláldozó: a barátság pedig olyan nemes, olyan igaz.

A madarak csak nekem daloltak, virág számomra nyílt, hold, nap, csillagok mind-mind csak éretem ragyogtak.

Hej, de szép kor is az a tizenkilencz éves kor!

De kár, hogy legalább három anyyi ideig

nyebb napszámot osztálnál látható. Tapasztaltam azt is, hogy különben elég tisztességes jövedelemmel rendelkező iparos is, ki bőven költ sörre, borra, családijával együtt holmi szűk zugban vonja meg magát, csak azért, hogy más kedvteléseire többet költhessen. Az olesó de épen azért rossz lakás folytán megakartott ősszeg korántsem nevezhető takaréknak, sőt inkább bűnös tékozlásnak nevezhetjük. Az egészségtelen lakás következtében beköszöntött betegség megszünteti a munkát, kölcsönre utalja a megszorult családot, mi aztán nem egyszer végelembükést eredményez. A két kézi munkája után elő iparos leg hamarabb megszini az egészségtelen lakás káros következményeit.

Erre azonban azt szokták felhozni iparosaink; őket a szükség kényszeríti arra, hogy ott fogadjanak szállást, a hol kevesebb házbért követelnek s nem tehetnek arról, ha az olcsó lakás egyuttal egészségtelen is. Minden mentesség megjárna, ha kereslet és kínálat nem volna.

Mihelyt fel se néznének a romlot légkörtől háznak, nem szenved kétséget, hogy a háztulajdonos már csak saját érdekében is sietne átalakítani a herbeadandó házat. Ne sajnáljanak néhány forinttal többet áldozni a jó lakásért, meglessék, az eddigi egészségtelen házak is átalakulásokon mennek keresztül.

Nézünk végig csak egy nagy városban, valami egészségtelen utcában vagy tekintünk be a túltöltött lakásokba. A járvány mindenkor itt indul legerősebben, innen veszi ki hő mértékben áldozatait. Összeborzadunk, ha valami rémes gyilkosság híre hozza a lapok, holott csak egy pár élet veszett így el s azt figyelembe sem vesszük, hogy az egészségtelen lakások láthatólag egő málykák. Ezt is a statisztika mutatja föl; míg Pesten a belvárosban ezer közül meghal tizenhat, addig a Ferenczvárosban ezer lelkre 51 haláleset számítható. „A ki valamely házbán szállást akar fogadni, jól megváze azt, — így int egy tudós — mert az egészségtelen házbán nagyobb veszélynek teszi ki magát, mintha haborbau ment volna. A legvértengőbb csatában is nagy ritkaság az, hogy a katonák tiszszázaléka halva maradjon, meg némely egészségtelen házbán ennél több százalék pusztul ki évente.“ Az ily házak tehát oly átkai az emberiségnek, melyeket őnmaga készít magának.

Amde mind az ilyes okoskodásokra azt szoktuk immel ámmal felelni: „ezelött atyáink sem éltek jobb házbán, mégis csak megvoltak.“ Igaz, de az is igaz ám, hogy ha az egészségügyi viszonyok kedvezőbbek voltak, ez azért törtéhetett, mert életük nagyobb részét, a lakások kívül szabadban töltötték. S aztán ahöz is kétség férhet, ha vajjon kedvezőbb egészségügyi viszonyok lehettek-e akkor? Akkor még a statisztikának híre-hamva sem volt. De az bizonyos, hogy a gyakran előkerülő járványok pusztítóbban dultak. Csak három századdal ezelőtt is a várak sáncokkal, magas kőfalakkal voltak elzárva, az alacsony, apró ablakos szobában, hol állt fért volna el kényelmesen tíz-husz ember össze volt zsúfolva száz is. Mig tehát egyföldő a hadviselés edzette őseinket, a nyomorult lakásviszonyok miatt sokszor kivoltak téve a meg-megújuló járványok pusztításainak.

Kicsinyes dolgoknak tekinthetik sokan, a miket itt felsoroltunk, de semmi sem ingathat meg ama meggyőződésünkben, hogy a lakásviszonyok rendezése társadalmi jobblétnék egyik legfontosabb alapja. Kedves otthonban lehet derült a kedély, egészséges, munkára kész a testi kedves otthonba vágyakozhatik fáradságos munkája után egy a hivatalnok, mint az egyszerű iparos, s ha ezt fel nem találja, másutt kárpotolja magát.

Teremtünk tehát mindemelött egyesült erővel boldog és kedves otthonot, mert csak ennek körében virágozhatnak s hozhatnak gyü-

nem tart s hogy napjai olyan gyorsan tova suhannak!

De egy ellenségem mégis volt, a — kutyák.

Azok a nagy, haragos, agyarkodó, harapásra kész szörnyetegek, melyek a kis városokban nemcsak nekem, hanem általában a szegény színezeknek abban az időben leg-alább, engesztelhetetlen, halálos ellenségei voltak.

Sehogy sem akartak ismerkedni, barátokni, megszéldülni! Minden ház kapujában, mely előtt el kelle haladnom, egy-egy ilyen vérszomjas ellenség ólakodott, mely már lesett, már messziről megérezte, hogy közeledem, midőn az általa uralt kerítés határához érkeztem, fogycsorgatva, morogva és rémesen ugatva reám rohant.

Reám, ártatlánra, a ki soha sem adtam oót arra, hogy köztünk ellenséges viszony fejlődjék ki, a ki soha nem bántottam, nem ingereltem egyet sem. Ellenkezőleg! Mindig a legnagyobb szűkületben, legvárosabb — igyekeztem lenni irányukban.

Még ha megtámadtak, még akkor sem kiáltottam durván rájuk, hanem szelid, engesztelékeny hangon igyekeztem megértetni velük, hogy itt bizonyosan félreértés forog fenn, hogy nem én vagyok, a kire tulajdonképen haragszik, hogy én idegen vagyok a városban, hogy nincs is szerencsém ismerni őt. De ez mit sem használt.

Nem vettem figyelembe méntségeimet. Sőt ki sem hallgattak! Mint valami szabad prédát úgy tekintettek, s minden egyes alkalommal csak a gondviselés kegyelme, vagy a jó véletlen mentette meg ikráimat, vagy még azoknál is jobban féltett nadrágomat!

mölcsöt a polgári erények. A kinek otthona nincs, hona sincs annak; nem érdekli azt sem a társadalmi, sem a nemzeti jóitét. El napról napra, mint a leveleket pusztító hernyó s megy oda, hol még zöld leveleket talál. A közjólét előtti ismeretlen fogalom.

Hogy tehát lakásunk egészséges és tiszta legyen: mindnyájunknak egyik elsőrendű kötelességünk, mert annak erkölcsi hordereje, habár első tekintetre alig észlelhető is, mélyebb megfigyelés után messzekiható. Egészséges testben lakozik ép lelek, ez kétségbevonhatlan igazság, de egészséges test csak egészséges lakásban lakozhatik. S e tekintetben a felelőség terhét senki sem háríthatja a más nyakába. Tőlünk függ minden. A csúnya és tisztaságra még nem vetettek adót, de az egészségtelen lakások s az elhanyagolt közegészségügyi az elviselhetlen adóterhek közé sorolható s ezektől egy kis jóakarattal megmenekülhetünk. Sokat lehetne még e mindnyájunkat érdeklő tárgyról szólnunk, fel kellene sorolnunk a kivétel egyes eszközeit, utalnunk kellene arra, hogy itt a nőkre várakozik a legfontosabb s legjótékonyabb szerep, azonban mindez nem fér mostani értekezésünk keretébe. Elégnek tartottuk, ha felmutattuk az irányelveket, melyeket szem elől tévesztünk nem szabad. Elesen meg kellene jutalmazva, ha önkölem egyetértően, hatáskörükben mindent elkövetnének, hogy lakás s ezzel egyidejűleg egészségügyi viszonyaink is kedvezőbb fordulatot vegyének s azt hiszem, hogy erre szívünk elég erős, karunk elég erős leend.

Könyves Tóth Kálmán

Balföldi hírek. A bereg megyei függetlenségi párt e hó 12-ikén tartja meg közgyűlését. — Nyitra e hó 2-án ügyvédi értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a közjegyzői törvénynek az ügyvédek által neheztelt szakaszában, emlékiratot fognak benyújtani az országgyűléshez. — Kecskeméti írkák, hogy a függetlenségi pártköz tartozó kecskeméti választók népes értekezlet az országgyűlési függetlenségi kör elnökségétől érkezett ajánlat folytán elhatározta, hogy a kormánypárti anti-emita jelöltek közt tartandó pótválasztásnál a szavazást tartózkodni fog s minden függetlenségi választótól szigorú semlegességet követel!

Külföld. A z angol kormány a francia kínai viszály kitörése esetére javaslatot tett a washingtoni, berlini és római cabineteknek az európai érdekekben teendő köztök övintezkedések tárgyában. Németország és Olaszország már beleegyeztek; valószínű hogy más hatalmakhoz is fog hasonló javaslat intézteni. A nemet trónörökös valószínűleg három napot tölt Rómában Schöler német követ tegnap értesült a trónörökösnek Rómába jöveteléről és azt hivatalosan a vaticánál közölte.

A börtön művei.

Ha már belekezdtem a háziipari dolgok bolygatásába, úgy hiszem akkor cselekszem leghelyesebben, ha nem tekintek azon egyesek által ne talán felvethető ellenvetésre, hogy „unalmas“ lesznek ezzel az ipardolggal, — egy fűt állat szót emelek mindarról, a mi a keretbe szorosan beillik. Így illik ide a fegyencz-ipar, s majd így kell beszönnöm a nők munkásságát s ezuttal az előbbi fogom röviden tárgyalni.

A fegyencz-ipar létezéséről a t. olvasó sok helyről szerezhetett magának értesülést. Így leginkább az iparszak közlőnyökből, hol ez úgy mellett és ellen, igen sokan forgatták a tollat.

Meglehet győződni tovább a piacokon, hol egyes cikkek, igazán olcsó árban árusítanak el, mert fegyencz m u n k á i, kik természetesen, hasonlíthatatlanul olcsóbb árban dolgozhatnak a rendes iparosoknál, mi-

Bot mindig volt ugyan kezemben s ezzel tölem kitelhetőleg igyekeztem is oltalmazni magamat, de hadonászással a helyett, hogy javítottam volna, hát inkább rontottam a helyzetem. Mert ellenségemet annál jobban felingereltem és elkeserítettem magam ellen!

Nem akartak belátni, hogy a kezemben lévő bot tulajdonképen nem támadó, hanem csupán és kizárólag védelmi fegyver, hogy hadonászással teljességgel nem áll szándékomban kárt tenni bennök, hogy e botforgatás nem egyéb élénk tiltakozásnál a személynem ellen cseleztott jogtalan és erőszakoskodó merénylet ellen. Sőt mentül jobban tiltakoztam annál dühösebben rohantak rám.

Utoljára is kénytelen voltam belátni, hogy ez általam nemcsak elő nem idézett de gondosan került viszály bekés uton el nem intézhető, s hogy csak küzdelemmel védhetem meg labzáraitam.

Felvettem tehát az egyetlen harcot s az önfentartási ösztön és a kétségbeesés erélyével oltalmaztam magamat, jókat huza rájuk, valahányszor gyanus közlésre merészkedtek. De a kutyák kitartóbbak voltak nálam. Éreztem, hogy karom lankadni kezd, s csakhamar védtelen ellensége lesznek kegyetlen ellenségemnek. Ekkor aztán mit volt mit tennem, elkezdtem tölem kitelhetőleg kiabálni, orditozni, segélykiáltásaim fölverték az utca csendjét, sőt behatoltak az egyes házakba, felriasztották a bekés alvókat édes álmaikból.

Az emberek elősiettek házaikból, lámpásokkal, vasvilákkal, sőt a baktér is ott hagyta a korcsmát, s az ütközet színhelyére sietett. Mindenki azt hitte, hogy embert gyilkolnak.

Mikor látták, hogy mi történik, az egyik

után szükségletök oly csekély, hogy azt a legkevesebb munkával is nemcsak fedezik, de fölöslegét is takaríthatnak meg.

A fegyencz ipart a humanizmus létesíté. Az a ki ismeri a régi börtön rendszert, az előtt nem titok, hogy a fogságba került egyének túlyomó része, örökre elveszett a társadalomra, mert ott nem javították, de a kisebb gonosztevőknek alkalom nyujtatott a nagyobb, megrögzött vén bűnösöktől megismerni az élet legszörnyűbb vétkeit s az a megfoghatatlan sajtóságos érzület, mely a gonosztevők iránt, a nép művelteletlenebb részénél, tehát a nagy tömegnél, még akkor is nyilatkozott, midőn a bűnözó vitték, még növelte a romlottságot. Hogy ne! Hisz a nép megadolta és euekben tartotta fen azoknak emlékét, kiszinezve a hősiesség és regényesség mázával azoknak gaz tetteit, kiket nem hagyhatott a törvény az elők sorában, mint veszélyeseket.

Ma mindez másképp lesz. A börtön nemcsak büntet, de javít is. Kenyeret ad sok elzülött életnek, s ha kiszabadulva, ersők mutatkozik az erkölcsi élet utain megmaradni, még lehetnek igen tisztességes tagjai a társadalomnak.

En tuók ilyen hosszú időre elítelt és szenvedésű fegyenczet, mint becsületes iparost élni jelenleg, ki a börtönben tanult iparának köszöneti azt, hogy a társadalom feledte büntet, mert jelezte meg: itt nem annyira üzleti vagyis fi anczialis érdekek, mint inkább erkölcsjavító és általános nemzetgazdasági célok vetettek iránytadóul: ennyiben az u. m. fegyencz ipar egészség kiterjedésében legmegfelelőbb helyet a háziipar mellett találhatja fel.

A fegyencz iparhoz főkép a következő munkanemek tartoznak: a) ruházati cikkek előállításá, és pedig: állami hivatalozások, börtönörök és raok teljes öltözékei, egyenruházat és lábbeliek a katonaság részére, halinából készült lábbeliek (botosok), gyapjukecskék; b) fonó- és szövőipar, és pedig: kötélverés, különféle zsinegek és spaátók fonása, ostorfonás, gombkötőmunkák, durva és finomabb csinvat és háziváson szövése, pokrócgyártás, halina- és szúrposztó készítése, kötészövészet. c) faipar, és pedig: egyszerű kemény- és puhafa butorok, irodai felszerelési tárgyak, tulipántos ládak, rakodó-ládak, kádár és bodnár munkák, mindennemű esztergályosmunkák, sámfá- és kaptafa-készítés, gyufaszálak, suly- és kenőcsdobozok előállításai. d) fémipar, és pedig: összecusukható vaságak fonása, lakatos- és vasalás munkák, szegkövácsoolás, bádogymunkák, (főkép szagtalan ürülcsebrek fogházak számára.) e) vesző-, szalmakáká- és gyékénykötések, és pedig: gyümölcs-szállító kosarak, fáskosarak, közönséges koscsikások, palaczkotkok számból, méhkaptárak, szatyrok, gyékények. f) háztartási cikkek, és pedig: kefekefék, amerikai és csizok-seprőkötés, könyvkötés, léczaranyozás; tollfoltzás, szákvarrás, közönséges és finom fehérmennyívarrás, himzés, horgolás, kötés és csipkecsézés.

Bizonyára vannak elegend, a kik élénken emlékeznek az 1881. debreczeni kiállításra a helybeli és kisujszállási rabok készítményeire, a melyek mint háziipari cikkek, nemcsak általános érdekltséget keltek, de oly nagy keletnek örvendték, kétszéri küldemény is elfogyott s több megrendelés lett téve. Mi okozta ezt? A jó munka, az olcsó ár és a székségségek.

E tekintetben is lesz feladata a mi házi ipari szakosztályunknak, mert lehet, hogy a kir. főügyész sokat fog tenni, de a közügy-érdekekben vele kezlet fogva kell működésünk így meg lehet övni az elarustásnál az iparosok érdekeit is s a keresletet állandóan biztosíthatjuk.

A most eltávozó kir. főügyész Tóth Mór, sokat tett e tekintetben, elismerést érdemel érte. Ó megveté alapját, fejleszté a köteleesség

rész elkezdte nevetni, a másik káronkodni, mindnyájan kigunyoltak és összeszidták. Néha egy ember oly dühös haragra gyult, hogy rettegtem kellett, miként a kisebb bajból nagyobb veszedelembé jutok, s hogy na, most már mindjárt jól épáholnak. Igazuk lett volna. Ki tudja, milyen édes álmaikat zavartam meg? Olyan baktérre is akadtam, a ki a közrend és nyugalom háborítása czimén a falu házához akart kisérni.

Az éjjeli ütközetek reám nézve rendszeren ily dicstelen véget értek. Nappal könnyebb volt, akkor több ember jár az utcán, és a házbelleknek is hamarabb megcsik a szive.

Nem szeretném, hogy gyávának tartssanak önök, azért magyarázatul tudatom, hogy azóta viselitem határtalan respectussal a házi feuevadak iránt, a mióta gyermekkoromban oly gyanus hirben álló kutya harapott meg, hogy az orvos a seb kitérését tartotta szükségesnek.

De sok félelmen és ijedségen is mentem keresztül e másként oly költői szép, kilencz hónapi vándorlás alatt.

De sehol annyin és oly rémségeseken, mint Hódmezővásárhelyen, ebben az irtózatos városban, a hol minden háznál tartottak is legalább egy, a polgárosság követelményeiről legcsekélyebb fogalommal sem bíró szörnyeteget, sőt néhol kétfőt, hármat is!

Pedig még itt aránytalanul kedvezőbbek voltak rám nézve a körülmények, mint a megelőző állomásokon, Szentesen és Makón. A színházhoz közel találtam szállást, mindössze három utcán kellett végigjárnom, aztán még az a nagy előnyöm is meg volt, hogy Ligethy Auréllal laktam együtt. Ligethy Aurél szinlap hordó volt, s e

utódának és az hozni.

* Lelkesv ház vasárnap, megváasztani le Lajos nyiregyl nyiregylházi seg többség M a t e

* Jókainé csenk volt em kezdő lépések legnagyobb tets lunk már többé járulhatnának hatjuk, hogy e minden osztály lépések megles nap választ el oly ünnepejtta méltó leend ho

* Kegyele hai b. e. G a r énekvezetés c z i k Gáborné fogója küldött gunkhoz e czél Fogadja nemes tet. — A „G a z o t t s á g “ a főtörvényes lele allitani.

* Választ választásra össze két párt részre lebbezés törtent visszaérkeztek s ményny! A ku választmány gy tetni.

* Gyűlése közgyűlés leend. T i s z a b i z t o r kor tartatik a v lesről holnap tu

* Hogy is oktatást kell — ujabban az elmu iparos iskolát is az iparhatóság tanítás fogantatni nyagsággal kell

* Toth Bel de jónévi szinig hogy illeteres f a l l t a j e k o z a s t s jelenleg H. M. V tával s főtörke gálma által első mielőbb.

* A jogasz nagyban folynak rendezőség mind hirnevezés s ten Több mint 1500 részint helybeli tánczenvedet alk merésünket nyil izlese és azon a költséget nem k ból halljuk, a trtba kerül s es Morzsányi czégt történt. A köze az érdeklődés a lódest növeli az fog e hálon előf a páholyokra a mébe, annyival

minőségben tág kutyáival bizalt ez a fő dolog. kell állni a vár társaság fölött művészet ügye szenved.

Ezt tudja komolyan vedő gondja a város vagy legalább t

Es ezt töb és mily búves Auréltól sem tu lóban benső ba hogy ez hivatasu laphordók osztá

Részemről lesnek is van örködik f lettük gek felett.

En minden Hódmezővásárhe utcányára lakta dani a nagy k minden házat e és kedélytelen e csak este, de j árnai. Mindig Vele teljes bitt nem bántottak Nyugodtan fek jöindulatlan pillá

utódának és az iparoskörnek jut: virágzásba hozni.

Helyi hírek.

*** Lelkészválasztás.** Az evangélikus egyház vasárnap, az istentisztelet után fogja megválasztani lelkészét. Jelöltek: Materny Lajos nyíregyházi tanár, Jungmann Géza nyíregyházi segédlelkész. Ugy halljuk, hogy a többség Materny mellett nyilatkozik.

*** Jókainé fogadtatása.** Mint már szerencsénk volt említeni, Jókainé fogadtatására a kezdő lépések meglettek téve. Városszerte a legnagyobb tetszéssel fogadták hírnök s nálunk már többen tudakozódtak, hogy miként járulhatnának az ünnepélyességekhez. Mondhatjuk, hogy e hír felvillanyozta közönségünk minden osztályát s ha, a kellő kezdeményező lépések meglesznek téve, — a mitől csak pár nap választ el bennünket, — akkor Jókainé oly ünnepélyt talál Debreczenben, mely egészen méltó leendő hozza.

*** Kegyelet.** Mégis csak lesz valami a néhai b. e. Garbóczy Sámuel nagyevű énekevezérek síremlékéből. Ujjabban t. Kuczik Gaborné urnó, a közügyek lelkes pártfogója küldött két o. e. forinot szerkesztőségünkhöz e célra, mit illető helyére juttattunk. Fogadják nemes tetteért a nyilvános köszönetet. — A Garbóczy síremlék bizottság a napokban meg fog alakulni s főtevése lesz tavaszkor az emléket felállítani.

*** Valasztási ügy.** A jövő évi képviselő választásra összeállított névsor ellenében, mindkét párt részéről több kifogás tétetett s fellegbezés történt a curiahoz is; már ezek visszaérkeztek s mondhatjuk, nem remélt eredményrel. A kuriai határozatok ma, az igazoló választmány gyűlésén fognak tárgyalás alá vétetni.

*** Gyűlések.** Holnap megyei rendkívüli közgyűlés lesz. Kezdeté 10 órakor. — A „Tiszta” biztosító intézet gyűlése, ugyanezkor tartatik a városban. — Mindkét gyűlésről holnap tudósítani fogjuk t. olvasóinkat.

*** Hogy is lenne fogantatja?** Az iparos oktatást kell — sajnos — itt értenünk, mert ujjabban az elmúlt felhőnapról majdnem 200 iparos iskolát mulasztó tanoncz van megidézve az iparhatóság elé. Hogy is lehetne remélni a tanítás fogantatját, mikor ilyen megrögzött hanyagsággal kell találkozni?

*** Tóth Béla,** a vidék egyik bár fiatal, de jönevű sziniszagatója városunkban időzött, hogy illetek helyen a színház bérbeadása fölött tájékozást szerezzen magának. Tóth Béla jelenleg H. M. Vársárhelyen van jeles társulattal s főtevése, hogy igyekezete és szorgalma által elsőrangú színházat nyerjen meg mielőbb.

*** A jogász bábra** — a mint halljuk — nagyban folynak az előkészületek, a buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy a bál régi hírnevéhez s fényéhez teljesen méltó legyen. Több mint 1500 meghívó lett már szétküldve részint helybelieknek, részint a vidékre. A tánczenédalkalmunk levén látni, csak elismerésünket nyilváníthatjuk a rendezőség főnökjének és azon áldozatkészsége felett, mely a költséget nem kiméli; a mint biztos forrásból halljuk, a női tánczenédalkalmunk darabja 2 forintba kerül s csak becsületére válik a bpesti Morzsányi cégnek, melynek a megrendelés történt. A közönség körében szokatlan nagy az érdeklődés a jogász-bárral és s ez érdeklődést növeli az, hogy több vidéki fiatal leány fog e bálon először bemutatni. — Ajánljuk a páholyokra az előjegyzést a közönség figyelmébe, annyival inkább, mivel már a gazdasz-

minőségben tág alkalma nyílt a város összes kutyáival bizalmasabb viszonyba lépni. Mert ez a fő dolog. A szinlap kihordónak jól lábon kell állni a város összes kutyáival, különben a társaság föltétlenül megbukik s az isteni művészet úgy ki nem számítható károkat szenved.

Ezt tudja és érzi is minden hivatását komolyan vévő szinlap hordó, s azért első gondja a város cerberusainak jó indulatát, vagy legalább türelmét magának megszerezni.

És ezt többnyire el is éri. Mily módon és mily büvészközzel, azt még Ligethy Aurélnál sem tudtam soha kivenni, pedig különben benső barátságban élünk. Ugy látszik, hogy ez hivatásukból folyó örök titka a szinlap-hordók osztályának.

Részemről azt hiszem, hogy a gondviselésnek is van benne része, mely épen úgy örökdió lettünk, mint a kisdédek és részegek felett.

Én mindenesetre nagy hasznát vettem Hódmezővásárhelyen, a hol ugyan csak három utcányra laktam a színházról, akarom mondani a nagy korcsmától, de je három utca minden házat és kerítését oly rozsz nevelés és kedélytelen kutya őrizte, hogy egyedül nem csak este, de még nappal sem mertem arra járni. Mindig csak Ligethy Auréllal jártam. Vele teljes biztonságban voltam. Őt a kutya nem bántották, még csak rá sem mordultak. Nyugodtan fekvé maradtak a küszöb előtt, jóindulatu pillantással kísérték lépteit.

(Folyt. köv.)

bált megelőzőleg is történtek előjegyzések a bálbizottsági irodában (fűvészkert-utca 1085. sz. a.) Előre is fényes sikert jósolhatunk derék jogászaiknak, a kik az eddigi bálakon is annyira kitettek magokért!

*** Eltávozás.** Fájdalmasan esett tudomásunkra, hogy Tóth Mór kir. ügyész, ki városunkban a közügy terén oly sok érdemet vívott ki magának, Karczagra helyeztetett át. Ez alkalommal a város lakossága tanúsítván óhajtván az eltávozó iránti forró részvétet, minden pártkülönbség nélkül csatlakozik azon körözvény aláírásához, melyet ime mi is alább közlünk. Ugy tudjuk, hogy az aláírók rendkívüli számban jelentkeznek. — A körözvény így hangzik: Tekintetes ur! Debreczen város polgársága s közönsége önnek alhatározása alhatározása alkalmából kiváló jelét óhajta adni azon szeretetnek és ragaszkodásnak, melylyel az ön személye iránt, s az ön érdemei iránt viseltek: ime bucsuzól az alantírottak és bucsulév szerkesztését határoztuk el. Debreczen város polgársága oly férfival szemben, ki törhetlen s fáradhatlan buzgalommal sietett a város társadalmi és közmívelődési előrehaladását előmozdítani, félretesz minden politikai pártviszelyt, s egyedül az érdemeiket tekintve siet legmélyebb rokonszenvenek ösztönös szeretetből folyó szavakkal kifejezést adni. Ön uram öt év alatt a miénk lett szívvel lélekkel s mi megszoktuk önt szab. kir. Debreczen város tetszőkeres polgárának tekinteni. Láttuk, tapasztaltuk működését, mely mindig csak a közjóra irányult. Talán meghozza az idő azon óhajta várt alkalmát, midőn érdemeit nem csak ily elhangzó szavakkal jutalmazhatjuk. A polgárság és az ifuság egyaránt hálaérzettel van eltelve ama nemes tetteért, hogy dicső emléket 48 év honvédelmi elhanyagolt sirjait ön híven gondozta és felidézette, úgy hogy ma az már nemcsak rideg temető, de díszes kert is. Méltányolva emlegetik önmek egyszerű alkotását, a melyet az ugynevezett rabkerti képvisel, s mely ma már a város egyik nevezetessége. Athelyezését, mely váratlanul jött, s mindenkit meglepett, mi fájó veszteséget tekintjük, s nem mondunk le azon jól eső reményről, hogy rövid idő múltán ismét körünkbe üdvözölhetjük. Az üdvözölő serege bizonynyal nem lesz kevesebb, mint ma a bucsuzóké. Isten önnel! A viszontlátásig! Szeretettünknek csak felét viszi magával, felét megtartjuk. Áldja az ég, hogy ön azt a másik felét is mihamarabb visszahozassa.

*** A gazdasz bálból.** A folyó hó 8-kán tartott gazdasz bál alkalmával a „segélyző-egylet” javára következő felülvizetése történtek: Gróf Dégenfeld Józsefnek 50 frt, Szabó Lajos 1 drb. 10 frcos arany, özv. Hegyi Mihályné 3 frt, Domokos Kálmán 5 frt, Biró Pál 2 frt, id. Csanak József 10 frt, Torday Gábor 1 frt, Koszorus Lajos 1 drb. 10 frcos arany, Walter Mihály 1 frt, Székely István 1 frt, Rottler József 5 frt, ifj. Fodor J. 2 frt, Riki Géza 1 frt, Szabó Miklós 2 frt, Szabó Gyula 2 frt, Mészáros József 1 frt, Des Combes Henrik 2 frt, Lévy Ferenc 3 frt, Darvas Béla 10 frt, ifj. Csanak József 1 frt, Buzás Elek 3 frt, Szűcs Mihály 3 frt, Tóth István 3 frt, Smidt N. 1 frt, Csáki Gergely 1 frt, dr. Kardos Sámuel 1 frt, Göll Nándor 3 frt, N. N. 1 frt, Borsányi Viktor 2 frt, Beer Kálmán 1 frt, dr. Medve Kálmán 5 frt. Összesen: 125 frt és 2 drb. 10 frcos arany, a mely összegért fogadják a nemes adakozók a bizottság nevében nyilvánított hálás köszönetemet. Debreczen, decz. hó 12-én. Jurcsék Béla, bálbizottsági pénztárnok.

*** Bűnügyek.** A helybeli kir. törvényszék tárgyaló termébe ma többnyire 10 p. á s miatt kerültek be a tolvaj asszonyok, a „hű” cselédék. Röviden megemlékezünk róla, hogy Hegyes Mari továbbá Gulyás Sára cselédék gazdáiktól különböző tárgyakat 20-26 frt értékben ellopak. Egyenkint hat-hat havi fogságot kaptak. — A hortobágyi korcsmában múlt évi november hóban a pálinkázó összevált csikósok közt nagy veredések voltak, mely egyik csikós sulyos megsértésével végződött. A négy tettes fejeinket 6 havi börtönt kapott. — Szabó Imre juhászlegény, pár év előtt egy másik társától juhot cserélt, de az a juh, melyet igaz jószágért kapott, lopott volt. Tetteért mai napon törvényszék előtt állt, mely őt föimnetette.

*** Megyeli élet.** Sajnálatlaltan vettük a hirt, hogy Csákos Gyula hajdumegyei szolgabíró és földbírtokos, jövőre nem hajlandó hivatalt vállalni. Veszteségnek tartjuk ezt a megye névre s őszintén örülnék, ha — a mi aligha lehetséges — visszavonná a szolgabíró ur elhatározását. — Már helye betöltéséről is beszél a hír s emlegetik első sorban Ferenczy Elek első aljegyzőt mint szolgabíró. Pályáznai fog ez állásra Budaháza s Ódon jelenlegi segéd szolgabíró, kinek különben egyik jegyzői tiszt is fel van ajánlva. Kapcsolatban említtük fel, hogy a 3 ik jegyzőségre Zöld Mihály t. aljegyző is ki van tűzve.

*** The Mephistos Fuites** világhírű groteskművészek f. évi decz. hó 14-én, az „Arany-Bika” nagyvendéglő dísztermében, keresztutazásuk alkalmával egyetlen előadást fognak tartani.

*** A fagy bekövetkeztével** figyelmébe ajánljuk a háztulajdonosoknak, hogy a sikos járdák behomokozásáról jókor gondoskodjanak, az eshető szerencsétlenségek megakadályozása céljából.

*** Szintársulatunk küldöttei** a budapesti színházgyűlésen nevezetes szerepet játszanak, Krecsnay az igazgató és Ditrői bizottsági tagoknak, Rónaszéki jegyzőnek.

Gáspár Imre, lapunk szerkesztője az igazoló választmány tagjának — választattak meg. — Lapunk szerkesztője és Ditrői ur, az ismerkedési estén is több felköszöntőt mondtak. — A gyűlésről, más rovatunkban emlékezünk meg.

*** A sörtes-hizláló ügye.** Tegnap egy, az egészségügyi szakbizottság tagjaiból és a helybeli katonai parancsnokság küldötteiből álló vegyes bizottság helyi szemlélt tartott a városnak szent anna-utcai luczernásán a felállítandó sörteshizláló ügyében. A szemle után az egészségügyi szakbizottság a rendes helyiségbe ülést tartott, meghallgatván és jegyzőkönyvbe vévén a katonai küldöttek véleményét, mely szerint a kaszárnya felmondottnak tekinthető, ha a kijelölt helyen a hizláló létesülne. — Az egészségügyi bizottság öt szóval 4 ellenében egészségügyi szempontból elvetette az azon helyen felállítandó javaslatot, indokolván a szavazók véleményüket azzal, hogy a városnak nagyon közel esnek a telep. Mi részünkről sajnáljuk, hogy ezen életrevaló és a város kereskedését nagyban emelő vállalatot ezen akadályba ütköztet, de bizunk az alapítók és vállalkozók kitartásában, hogy alkalmas helyet keressék, mégis létesíteni fogja e nagy vállalatot.

*** Jutalomjáték.** Egy török példabeszéd azt mondja, hogy: „Sokkaltartozunk annak, a ki bennünket megtud csak egyszer is nevetetni!” Így a mi közönségünk helyesen vette, hogy Németh József urnak, szintársulatunk komikusának, fényesen lefizette tegnapi jutalomjátéka alkalmával... tartozását. Hiszen Németh ur nagyon sokszor megnevetetett már eddig is bennünket s remélhetőleg többször is megelégszi ezt a szivességet. A közönség megtölte szufolást a színházat, úgy hogy fele jövedelemként 182 forintot kapott Németh ur. Kapott megjelenésekor két koszorút, egyikben egy öt pecétes lelvélben 100 tiszteletrémeltó forintot. Az öltözében pedig egy díszes csokor várta. — Volt egyéb meglepetés is. Így a „Koldusdiák”-ban általa megemlékelt „hortobágyi sajtó”-ból igen szép dispeldányt kapott N-ty. F. ur szivességből, azonkívül pedig több jó barátja ment le öltözésébe gratulálni. Fogadják a miéket is... és ezzel felmentve éreztük magunkat az előadásról referálni. Olvasóink szives beleejegyzésével — a fentebbiek után — utolsó sor mondjuk „spongyát rá!” — K. Hegyesi Mari urnó igen szép csokrot kapott. (Sj.)

*** A gazdasz bál alkalmával** fenhagyott a teremben egy női legrző s több klakk ki lett cserélve. Az illetők jelentkezzenek kismester-utca 1101. sz. a. háznál Csuta Gy. urnál.

*** Kladó lakás.** A Csokonai utca 1513. sz. a. házban egy 3 szobából és konyhaból álló szép utczei lakás pünkösdi napig jutányosan kiadó. Értekezhetni ugyanott.

*** A „Szabó” czég** mai hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét. Evtizedek óta áll és fejlődik, e jönevű czéget nemcsak Debreczen városa, de a nagy vidék is rendkívül előnyösen ismeri s ép azért felesleges tovább is szólni róla.

*** Mint ügynökök** és pénzbeszedők jövedelmű állást kaphatnak oly egyének, kik munkásságukat jó bizonyítvánnyal igazolnival tudják Singer Co. Debreczen piac-utca 2145. szám alatt.

*** Figyelmeztetni** kívánjuk t. olvasóinkat a mai számunkban foglalt Neidlinger G. ur hirdetésére, kinek eredeti „Singer” varrógépeit, mint a legczélsebb karácsonyi és újévi ajándékot legjobban ajánlhatjuk.

Hazánk s a külföld.

— Az új üstökös. A hattyú csillag képében most látható üstökös egyike a legnevezetesebb tümenyeknek. Még most ugyan nem veszi észre a szabad szem, de jövő jan. közepéig meg fog a fénye ötszöröződni és ekkor az üstökös, kivált a hold feljövetele előtt, fegyverzetlen szemmel is látható lesz. A csillagzat most a hattyú vonul át; decz. 30-án már a pegazusban lesz, jan. 14-én pedig az állatöv szielt át, a halak és a vízöntő jegye közt. Ekkor legfényesebben fog ragyogni és majd esténkint jól lehet látni a délkeleti égen. Ez az üstökös azonos azzal, melyet Pons 1812. július 20-ikán fölfedezett és a melyet az év szeptember 27-ig észleltek; az üstökös távcső nélkül is jól lehetett látni és 2 fok hosszú farka volt. Encke kiszámította, hogy az üstökös 71 év alatt futja be pályáját. Tavaly Schulhoi és Bossert párisi csillagászok revideálván Encke számítását, azt teljesen helyesnek találták s ezért az üstökös elötmését világszerte meglehetősen bizossággal várták a szakemberek. És csakugyan Brooks pepszi csillagász (New-York mellett) szept. 2-án rendkívül győnge fényű ködöt észlelt az égen, mely csakhamar a várt üstökösnek bizonyult be.

— Hírek. — Béc s mellett a Duna zajlani kezd és tegnap a csatornát már el is reszesztették a zárhajóval. — A budapesti alaguton át a lefolyt hóban összesen közlekedett 124,615 gyalogos, 598 targonca és 34,001 fogat. — Nagyváradon a pénzhamisító banda működött. A rendőrség gyauuokok alapján többeket letartóztatott. — A Balatonban új fajtájú halat (Gobius marmoratus) fedeztek föl, mely valószínűleg a Dunán és Siófok csatornáján jött föl a Fekete tengerből. — A vörheny járvány pusztít Balmoz Ujváros. Eddig kilencvenegyet estek a járvány áldozatává. — A monte-karlói játékbank eltörlésének kérdése az olasz parlament elé került. E banda megsemmisítését több város táviratilag kérélmézi. — Irtózatosa-

lálal mult ki Kulcsai János csongrádi lakos ki e hó 8-án a vásárról hazatérvén tanyájára, leesett a kocsirol, lábait felakadtak és a lovak addig hurcolták, míg feje össze nem zúdott. — Prágából táviratozzák, hogy Knechtl Ferencz földbírtokos, ki az unhoschi kerületi képviselő főnöke volt, jelentkezett a törvényszéknel, hogy 35,000 frtot elsikkasztott. — A zafrikai arany-partokon, mint odaváló lapok írják, szeptember havának első felében a napot kek szinben látták feljönni; egyszerű földrengések is voltak. — A gyónlöt te magát Kuchler J. hadapród egy gazdag bécsi polgár fia, a fővárosi Ujépületben szerelmi kétségbeesésből. — Kiss S-C zellen Nagy Pál gazdát veje Hauszser János, bírtokviszályból támadt bosszúból agyonlötötte.

Muzsák.

— A szinész-gyűlés tegnap nyitattott meg. A megleteket Ribáry József min. tanácsos üdvözölte. Felhívta azután a kongresszust az alapszabályszerű megalakulásra s e végből egy igazoló bizottság kijelölését tartja első sorban szükségesnek. Az igazoló bizottság tagjai lettek: Aradi Gerő, Szeless József és Gáspár Imre, kik működésüket azonnal megkezdették, melynek tartamára a közgyűlés felfüggesztetett. Az igazoló választmány bejelentette, hogy képviselve van 23 igazgató, a társulatok pedig 34 képviselével bírnak. A képviselők között többen levén olyanok, kik a szinészgyűlésnek nem tagjai, szóba került, vajjon ezek lehetnek-e képviselők? Kimondatott, hogy miután az alapszabályok határozottan megkivánják, hogy a képviselő az egyesület tagja legyen, azok, kik nem egyesületi tagok, csak akkor fognak tanácskozási joggal bírní, ha az egyesület tagjai sorába lépnek. Ezután a gyűlés megalakult, elnökké egyhangulag Ribáry József, al-elnökké Feleky Miklós és Odry Lehel, jegyzökké Arányi Dezső és Rónaszéki Gusztáv választattak meg. A központi igazgató tanács tagjai közül sorrend szerint kileptek: a) a budapestiek közül: Brankovics György, Egressy Ákos, Faludi Antal, Mihályi Károly, Odry Lehel, Barta László pedig leköszönt; b) a vidékiek közül: Benedek József, Bács Károly, Gerőti Andor, Krecsnay Ignác, Szeles József, Timkó József; a pöttágozók közül Leveleki Molnár Agoston leköszönt, Szilágyi Béla pedig kirószorított. Ezek helyett holnap fognak ujak választatni. Ugyancsak holnap fog betöltetni a központi titkári állomás is, melyre 9 pályázó jelentkezett, kik közül a közp. igazgató tanács Bartfai Paczona Antalt, Dálnoki Jánost és Nádor Belát kandidált. A közp. igazgató tanács évi jelentése szolván a tanács a mult évi működését megemlékezett egyebek közt arról is, hogy a tanács lépéseket tett a térczművek előadásának korlátozására, az írói jog tisztelében tartása s a daltársulatok eltörlése iránt. Megemlékezett még a jelentés a Jókainé Laborfalvi Róza felsezadas emlékműveperöl, az elhunyt tagokról, az igazgató tanácsban s közp. irodában beallott változásokról. A vagyoni kimutatás szerint a nyugdíjtoke jelenlegi állása 51,567 frt 33 kr. A jelentést a gyűlés tudomásul vette s egy bizottsághoz utasította véleményes jelentéstétel végett, melynek tagjai Bátori Románcsik Mihály, Pósa Lajos, Németh József, Havasi Jenő és Vári Antal.

Törvényszék.

— Zárt ajtók mögött tárgyalta ma a pest-vidéki törvényszék egy bűnügyet, mely a büntetőtörvénykönyv 232. §-a alapján inditott meg Bucsu Antal verseghi parasztleány ellen. A sértett fél, a hét és fél éves Kovács Terezy anyjával együtt jelent meg a törvényszék előtt és sirva beszélte el a szeptember 16-án történteket. A tanuvallomásokból kitűnt, hogy a vádlott azon a napon reggeltől kezdve ivott s a büntett elkövetésekor nem lehetett egészen józan állapotban. Az orvosi látélet Kovács Terezen a sulyos testi sértést is megállapítván a törvényszék Bucsu Antalt, ki nős és gyermekes, a btk. 232. és 301. §-ába ütköző büntettek miatt 4 évi fegyházra ítélte. A vádlott és ügyész felebbezték.

Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

NYILT-TÉR.

A MOHAI AGNES FORRÁS

hazánk egyik legszépsávdusabb SAVANYUVÍZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavarknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajainak. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervek élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos. Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

1883. évben 1 millió palaczk szállítottatott el.

Fris töltésben mindenkor kapható

Édeskuty L.

m. kir. udv. isvínyvíz-szállítóállomás Budapest.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Raktár Debreczenben: Csanak József, Geréby Fülöp, Rikli József Z., Varga Lajos, André és Szabó uraknál.

